



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

XIV. De falsariis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

TITULUS XIV.

De falsariis.

*Idem Remensi Archiepiscopo & ejus
suffraganeis.*

Lib. I. epist.
355.

DUra sæpe mandata & institutiones interdum iniquas à sede apostolica emanare multi arguunt & mirantur, & in hoc ei culpam imponunt in quo sinceritas ejus culpæ prorsus ignara per innocentiam excusatur. Nos etenim circa negotia majora frequentius occupati, & curam universorum ex officio nostro gerentes, per quod sumus omnibus debitorum, cum omnibus apud nos instantibus incontinenti satisfacere non possimus, quidam, eò quòd à semita justitiæ oberantes, aut ultra quàm permittit honestas suæ petitionis licentiam extendentes, exaudiri non possunt, in motum proprium voluntatis irrumpunt, & ad sua ingenia falsitatis & artes perditionis cum animi exquisita malitia recurrentes, per falsam astutiam speciei caudorem puritatis apostolicæ denigrare ac depravare nituntur. Ex cujus falsificatis ingenio quor & quanta mala proveniant, cum per eam & innocentes quandoque damnentur, & rei ab objectis criminibus absolvantur, nec non & apostolicæ sedis lædatur auctoritas, ipsa rei evidens malitia prorestatur. Licet autem hujusmodi falsitas aliquandiu possit cum operibus tenebrarum abscondi, tamen quia per eam beatis Apostolis specialiter inferitur injuria, ille à quo in persona eorum Romana Ecclesia auctoritatem super universas Ecclesias accepit (unde & bulla nostra, per quam totius Christianitatis negotia aguntur, capitum ipsorum charactere præsignatur) perniciem tanti sceleris non patitur in tantum præjudicium eorum diutius occultari. Accidit enim nuper in Urbe quòd quidam hujusmodi falsitatis astutiam perniciosius exercentes in suis fuerunt iniquitatibus comprehensi, ita quòd bullas tam sub nomine nostro quàm bonæ memoriæ C. Papæ prædecessoris nostri, quas falso confinxerant, & quamplures litteras bullis signatas eidem invenimus apud eos. Nos autem honori Romanæ Ecclesiæ & utilitati omnium paterna volentes sollicitudine providere, de consilio fratrum nostrorum statuimus & sub excommuni-

Tom. I.

cationis pœna & suspensionis ordinis & beneficij districtius inhibemus ne quis apud sedem apostolicam de cetero litteras nostras nisi à nobis vel de manibus illorum recipiat qui de mandato nostro sunt ad illud officium deputati. Si verò persona tantæ auctoritatis extiterit ut deceat eum per nuntium litteras nostras recipere, nuntium ad cancellariam nostram vel ad nos ipsos mittat idoneum, per quem litteras apostolicas juxta formam præscriptam recipiat. Si quis autem in hac parte mandati nostri transgressor extiterit, si laicus fuerit, excommunicationi subiaceat, si Clericus, officij sui & beneficij suspensione damnetur. Verùm quia, sicut à falsariis ipsis accepimus, tam ad partes vestras quàm ad ceteras regiones per litteras transmissas ab eis suæ iniquitatis falsitas multipliciter est diffusa, fraternitati vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus provinciale Concilium evocetis, in quo solemniter & regulariter statuatis ut per singulas parrochias publicè proponatur quòd si quis à sede apostolica litteras impetravit quarum tenor possit esse suspectus, & eis uti voluerit, ut statutam pœnam evadat, primò fiat collatio de falsa bulla cum vera, & si eam invenerit falsitate notandam, Episcopo diocesano, Abbati, vel Archidiacono loci eadem litteras non differat præsentare, qui veritate comperta illum qui tales litteras reportavit, si laicus est, excommunicationi subjiciat, si Clericus, eum ab officio beneficiòque suspendat. Ad hæc adicientes statuimus ut generalem excommunicationis sententiam promulgetis, quam per singulas parrochias faciatis frequentius innovari, quòd si quis falsas litteras se cognoscit habere, intra xv. dies litteras illas aut destruat aut resignet, si pœnam voluerit excommunicationis evadere, quam, nisi forsitan in mortis articulo, sine speciali mandato nostro à quocunque. nolumus relaxari; nec etiam, si præsumpta fuerit contra hoc absolutio, quicquam habeat firmitatis, ne fortè post tempora nostra falsitas interim occultata cuiquam valeat præjudicium generare. Ceterùm ad majorem illius notitiam falsitatis habendam, ut fieri possit bullæ falsæ cum vera collatio, præsentibus litteris unam de bullis falsis cum vera bulla duximus apponendam, districtius injungentes ut quascumque litteras inveneritis hac vel alia falsitate notandas,

C C c c ij

si quid actum occasione illarum, appellatione postposita irriteris, ita quod huiusmodi falsitas nullo temporis spatio valeat excusari, & portitores earum tamdiu faciatis sub arcta custodia detineri donec receperitis super hoc nostræ beneplacitum voluntatis.

*IDEM ARCHIDIACONO
& Canonicis Mediolanensibus.*

Lib. 1. epist.
349.

Licet ad regimen apostolicæ sedis, quæ dante Domino universarum Ecclesiarum mater est & magistra, insufficientes nos vita & scientia reputemus, quantum tamen Dominus nobis sua miseratione concesserit, ab his proposuimus abstinere per quæ nobis possit meritò derogari; quanquam ex infirmitatis humanæ defectu non sic formam perfectionis semper & in omnibus imitari possumus quin aliquid aliquando in nostris subrepat operibus quod minùs circumspectæ providentiæ valeat imputari, quod tamen non ex industria vel conscientia certa, sed interdum ex ignorantia vel nimia occupatione contingit. Significastis siquidem nobis per litteras vestras quod cum quædam vobis fuissent litteræ præsentatæ, per quas vobis districtè præcipere videbamur ut J. de Cimil. Clericum Ecclesiæ vestræ in Canonicum reciperetis & fratrem, nec aliquem alium in Canonicum vocaretis donec ipse præbendæ beneficium plenariè fuisset adeptus, earum tenore diligenter inspecto vix eas credidistis de nostra conscientia processisse, vel si etiam processerint, per nimiam importunitatem fuisset obtentas. Ceterum cum easdem litteras, sicut viri providi & discreti, ad nostram remisissetis præsentiam, ut ex earum inspectione plenius nosceremus utrum ex nostra conscientia processissent, plus in eis invenimus quàm vestra fuisset in eis discretio suspicata. Nam licet in stilo dictaminis & forma scripturæ aliquantulum cœperimus dubitare, bullam tamen veram invenimus. quod primum nos in vehementem admirationem induxit, cum litteras ipsas sciremus de conscientia nostra nullatenus emanasse. Bullam igitur hinc inde diligentius intuentes, in superiori parte, qua filo adhæret, eam aliquantulum tumentem invenimus; & cum filum ex parte tumentis sine violentia qualibet attrahi fecissemus, bulla in filo altero remanente, filum ex parte illa fuit ab ipso sine qualibet diffi-

cultate avulsam; in cuius summitate adhuc etiam incisionis indicium apparebat, per quod liquidò deprehendimus bullam ipsam ex aliis litteris extractam fuisse ac illis per vitium falsitatis insertam. Cum ergo tantus excessus relinqui non debeat impunitus, mandamus quatenus dictum J. nisi infra xx. dies post harum susceptionem à vobis commonitus ad præsentiam nostram cum testimonio litterarum vestrarum satisfactorius accesserit, ex tunc ab omni ecclesiastico beneficio & clericali officio, sublato cujuslibet contradictionis & appellationis obstaculo, suspendatis; vel si beneficio caret, anathematis eum vinculo innodetis; cum ab hac culpa non de facili sit credendus immunis, cum nec per fratres nec per sanguineos nostros nos, licet sapius rogatos, potuisset inducere ut super hoc nostras vobis litteras mitteremus. Ex quo fraudem auctoris, etsi principalis falsarius ipse non fuerit, sufficienter agnoscere potuisset; præsertim cum eo tempore præsens fuisset dicatur quo contra falsarios publicè constituimus, inter cetera, sub pœna excommunicationis firmiter inhibentes ne quis litteras apostolicas nisi de manu nostra vel bullatoris nostri reciperet, illis duntaxat exceptis quibus propter excellentiam dignitatis indulgimus ut per nuntios fideles & notos id ipsum possent efficere. Ut autem varietates huiusmodi falsitatis, quas hætenus deprehendimus, vos ipsi de cetero deprehendere valeatis, eas vobis præsentibus litteris duximus exprimendas. Prima species falsitatis hæc est, ut falsa bulla litteris apponatur; secunda, ut filum de vera bulla extrahatur ex toto, & per aliud filum immissum falsis litteris inseratur; tertia, ut filum ab ea parte in qua carta plicatur incisum cum vera bulla falsis litteris immittatur sub eadem plicatura cum filo similis canapis restauratum. Quarta, quod à superiore parte bullæ altera pars fili sub plumbo recinditur, & per idem filum litteris falsis inserta reducitur infra plumbum. Quinta, cum litteris bullatis & reditis aliquid in eis per rasuram tenuem immittatur. Eos etiam à crimine falsitatis non reputamus immunes qui contra constitutionem nostram præmissam scienter litteras nostras nisi de nostra vel bullatoris nostri manu recipiunt. Eos quoque qui accedentes ad bullam falsas litteras cautè proiciunt, ut de vera bulla cum

alijs sigillentur. Sed hæc duæ species falsitatis non possunt facillè deprehendi nisi vel in modo dictaminis vel in forma scripturæ vel qualitate cartæ falsitas cognoscatur. In ceteris autem diligens indagator falsitatem poterit diligentius intueri, vel in adjunctione florum, vel in collatione bullæ, vel motione, vel obstusione; præsertim si bulla non sit æqualis, sed alicubi magis sit tumida, alibi magis depressa.

*IDEM ANTIBARENSI
Archiepiscopo.*

Cap. Quam
gravi. De falsis
litteris in terra
collect.

Quam gravi pœnæ subiaceant qui litteras apostolicas falsare non timent, & veras à nobis impetratas litteras occultantes, falsis uti litteris non verentur, fraternitatem tuam credimus non latere. Ad audientiam siquidem nostram ex litteris carissimi in Christo filij nostri Wlcan. Diocliæ Regis illustri, necnon & tenore litterarum tuarum, quas dilecto filio J. Capellano nostro apud Durachium direxisti, noveris pervenisse quòd cum Dominicus quondam Suacensis Episcopus, qui coram eodem Capellano & dilecto filio S. Subdiacono nostro tunc in partibus illis gerentibus legationis officium fuerat de homicidio accusatus, & in Concilio apud Antibarim pontificalem resignaverat dignitatem, ad nostram olim præsentiam accessisset, à nobis rediens quasdã tibi litteras præsentavit, quas de verbo ad verbum in litteris jamdicto Capellano J. ex parte tua directis perspeximus contineri, quibus sibi assererat à nobis pontificale officium restitutum. Tu verò litteris illis fidem adhibens venerabilem fratrem nostrum G. quem in Suacensem Episcopum electum canonicè diceris consecrasse, ab eadem Ecclesia removisti, præfato Dominico occasione litterarum falsarum in ipsa Ecclesia restituto. Præfatus autem Rex, sicut suis nobis litteris innouit, non credens de nostra conscientia litteras illas emanasse, tam ipsum Dominicum quàm præfatum Episcopum nostro præcepit conspectui præsentari, humiliter petens rescripto apostolico edoceri quicquid duxerimus de ipso negotio statuendum. Nos verò rescriptum litterarum falsarum diligentius intuentes, in eis tam in contentia quàm in dictamine manifestè deprehendimus falsitatem, ac in hoc sumus non modicùm ammirati quòd tu tales lit-

teras à nobis credideras emanasse, cum præsertim scire debeas sedem apostolicam in suis litteris consuetudinem hanc tenere ut universos Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos fratres, ceteros autem, sive Reges sint sive Principes, vel alios homines cujuscumque ordinis, filios in nostris litteris appellemus. Et cum unitantum personæ literæ apostolicæ diriguntur, nunquam ei loquimur in plurali, ut vos, sive vester, & similia in ipsis litteris apponantur. In falsis autem tibi litteris præsentatis in salutatione dilectus in Christo filius vocabaris, cum in omnibus litteris quas tibi aliquando transmisisimus te videre potueris à nobis fratrem venerabilem appellatum. Propter quod sic te esse volumus in similibus circumspectum ut per falsas litteras nequeas denuo circumveniri vel falli; sed hic litteras apostolicas studeas diligentius intueri, tam in bulla quàm in filo, tam etiam in carta quàm in stilo, quòd veras pro falsis vel falsas pro veris aliquo modo non admittas. Scire namque te volumus quòd cum sæpèfatus Dominicus olim ad apostolicam sedem accessisset, nos cum fratribus nostris examinantes diligentius causam ipsius, eum ad te cum nostris litteris duximus remittendum; quarum rescriptum nunc tibi sub bulla nostra mittimus introclusum. Sed ipse, tanquam homo iniquus, sicut ejus opera manifestant, veras litteras suppressens, quas ex benignitate sedis apostolicæ concesseramus eidem, falsas tibi non timuit litteras præsentare. Ceterùm quia dignum est ut qui noluit benedictionem, prolongetur ab ea, & præfatus Suacensis Episcopus non sine labore maximo se curavit nostro conspectui præsentare, prædicto Dominico, tanquam qui de sua justitia diffidebat, & remordebat eum prædictæ conscientia falsitatis, minimè veniente, immo, licet, ut dicitur, iter arripuerit veniendi, ac promiserit se venturum, ad partes tamen Ungariæ se transtulit, ut nostram præsentiam declinaret, volentes & illum de sua præsumptione punire & sæpenominato Episcopo paterna pietate succurrere, fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus & districtè præcipimus quatenus si fortè occasione litterarum illarum in aliquo processisti, irritum denuntians penitus & inane, jam dictum D. si denuo venire ad partes illas præsumpserit, omni dilatione, occasione,

CCC ij

& appellatione postposita in aliquo facias monasterio districti ordinis ad agendam pœnitentiam arctè recludi. Prænotatum autem G. Episcopum, si præmissis veritas suffragatur, in suo loco & dignitate sublato contradictionis & appellationis obstaculo restituas & facias in episcopatu suo pacificè permanere, illos ecclesiastica districtione compescens qui se tibi duxerint temeritate qualibet opponendos.

DECRETVM EIVSDEM IN CONSTITUTIONE Lateranensis Palatii promulgatum.

Cap. Ad falsariorum de falsar. in tertia collecta.

AD falsariorum malitiam confutandam jam alia vice recolimus apostolicas litteras destinasse, in quibus falsitatis modos, ne quis se posset per ignorantiam excusare, meminimus plenius distinxisse. Quia verò nonnunquam evenit ut falsas litteras exhibentes, postquam super his fuerint redarguti, ad excusationem suam dicant se hujusmodi litteras per alios impetrasse, de communi fratrum nostrorum consilio duximus statuendum ut qui litteris nostris uti voluerint, eas prius examinent diligenter, quoniam si falsis litteris usos se dixerint ignoranter, eorum sera pœnitentia evitare nequibit pœnas inferius denotatas. Nos enim omnes falsarios, qui per se vel per alios vitium falsitatis exercent, cum fautoribus & defensoribus suis anathematis vinculis decrevimus innodatos, statuentes ut Clerici qui falsarij fuerint deprehensi, per ecclesiasticum judicem degradati seculari potestati tradantur secundum constitutiones canonicas puniendi, per quam & laici qui fuerint de falsitate convicti legitime puniantur. Qui verò sub nomine nostro litteris falsis utuntur, si Clerici fuerint, officii & beneficii ecclesiasticis spoliuntur; si laici, tandiu maneat excommunicationi subjecti donec satisficiant competenter; ita tamen ut in istis & in illis malitia gravius quam negligentia puniatur. Quod & de his qui falsas impetrant litteras statuimus observandum.

TITULUS XV.

De rescriptis & eorū interpretationibus.

Idem universis Archiepiscopis & Episcopis & aliis Ecclesiarum Prelatis.

Lib. 1. epist. 83.

NE promotionis nostræ primitias Domino negaremus, qui ei univër-

opera nostra consecrare tenemur, statim post electionem nostram tam pauperum quam aliorum apud sedem apostolicam existentium petitionibus intendere cœpimus & eorum negotia promovere; ne sitio tanto tempore vacarem, corpus & animus ex otiositate torperent. Verum quoniam insolitum fuit hætenus ut sub dimidia bulla ad tot & tam remotas provincias litteræ apostolicæ mitterentur, & ex hoc litteræ ipsæ diutius quam vellemus possent ex alicujus dubitatione suspendi, ut quorum interest parcamus laboribus & expensis, univèrsas litteras quæ ab electionis nostræ die usque ad solemnitatem consecrationis sub bulla dimidia emanarunt, parem cum illis firmitatem obtinere decernimus quæ in bulla integra diriguntur.

IDEM MEDIOLANENSI Archiepiscopo.

CUM adeo scripta sedis apostolicæ moderemur ut ex certa scientia nihil in eis faciamus apponi quod de jure debeat reprehendi, miramur non modicum & movemur quòd quotiens ad te vel ad aliquos tibi subjectos nostras litteras destinamus, te super eis mirari rescribis, ac si mandarem aliquid inhonestum. Ideoque mandamus quatinus cum ad te vel ad tuos litteræ apostolicæ diriguntur, earum tenorem diligenter attendas, & quod mandatur in eis, dum tamen nec per suppressionem veritatis aut expressionem falsitatis obtentæ fuerint, facias effectui mancipari.

IDEM ELECTO, DECANO, & Magistro N. de Levencies Canonico Cameracensi.

CAUSAM quæ inter Præmonstratensem & Pruniensem Ecclesias super possessionibus de Anapia vertitur discretionem vestram commississe meminimus sine canonico terminandam. Sed quia in litteris illis animadvertimus fuisse insertum quòd si alterutra partium legitime citata præsentiam vestram adire vel iudicio parere contemneret, vos nihilominus præsentis partis probationes recipere & quantum de jure possitis in causâ cognitione ac decisione procedere minimè tardaretis, Nos volentes ut clausula illa, quantum de jure poteritis, quæ antequam de probationum receptione mentio fieret fuerat inferenda, clausulam illam de pro-